

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2013-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. T., Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. K. M. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 301/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. T. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. decembra 2012 doručená sťažnosť Ing. F. T., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 301/2011.

Zo sťažnosti vyplýva, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 301/2011 koná od 11. októbra 2011 o odvolaní obchodnej spoločnosti P., a. s. (ďalej len „žalovaná“), proti rozsudku Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. Nc 1117/99-334 z 30. júna 2011. Podľa tvrdenia sťažovateľa, ktorý mal v označenom konaní procesné postavenie žalobcu, krajský súd v tejto veci koná so zbytočnými a neodôvodnenými priet'ahmi, a to aj napriek tomu, že podľa sťažovateľa krajský súd „úplne rovnaký“ skorší rozsudok okresného súdu v tejto veci už raz posudzoval, pričom ho mal zrušiť z dôvodu procesných pochybení, takže prihliadnuc na toto už v minulosti vedené jedno odvolacie konanie pod sp. zn. 10 Co 253/2010 „*Krajský súd teda posudzuje napadnutý rozsudok z vecného hľadiska už viac ako 22 mesiacov*“. Z doplnenia sťažnosti doručeného ústavnému súdu 27. februára 2013 vyplýva, že namietaný zdĺhavý postup krajského súdu dáva sťažovateľ do príčinnej súvislosti aj s údajnou zaujatosťou sudcov zákonného senátu krajského súdu proti nemu, čo má podľa neho dokazovať skutočnosť, že krajský súd pred vybavením jeho veci vybavil veľké množstvo iných vecí, a to aj napriek tomu, že tieto mu boli predložené neskôr, čím mal bezdôvodne uprednostniť pred sťažovateľom účastníkov iných súdnych konaní.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Okresný súd Žilina vo veci rozhodol rozsudkom dňa 25. 02. 2010. Dňa 26. 07. 2010 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len krajský súd) na rozhodnutie o odvolaní žalovanej strany. Vec bola vedená pod sp. zn. zberného spisu 10 Co/253/2010. Krajský súd rozhodol o odvolaní uznesením dňa 24. 02. 2011, ale spis vrátil súdu prvého stupňa až dňa 12. 04. 2011. V tomto prípade sa spis nachádzal na odvolacom súde takmer 9 mesiacov.

Dňa 30. 06. 2011 okresný súd vo veci znova rozhodol a spis bol dňa 11. 10. 2011 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovanej. Vec je vedená pod sp. zn. zberného spisu 10 Co/301/2011. Od 11. 10. 2011 krajský súd ku dňu podania sťažnosti o odvolaní nerozhodol a jeho nečinnosť trvá už viac ako 13 mesiacov. ...

Extrémnu dĺžku konania, na ktorej nesie vinu krajský súd (celé konanie trvá na dvoch stupňoch súdu už viac ako 13 rokov!) treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré vo veci ochrany osobnosti sú z ústavnoprávneho aspektu neospravedliteľné a netolerovateľné, keďže svojimi dôsledkami nadobúdajú charakter odopierania spravodlivosti (denegatio iustitiae - I. ÚS 100/03).“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľa Ing. F. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co/301/2011 (predtým 10 Co/253/2010) porušené bolo.

2/ Krajskému súdu v Žiline prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 10 Co/301/2011 konať bez zbytočných prietahov.

3/ Ing. F. T. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- EUR (slovom desaťtisíc), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4/ Krajský súd v Žiline je povinný v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu nahradiť trovy konania sťažovateľovi na účet právnej zástupkyne JUDr. K. M. P. tak, ako budú vyčíslené na výzvu Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu bolo skúmanie opodstatnenosti tvrdení sťažovateľa o porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 301/2011.

V uvedenej súvislosti ústavný súd poznamenáva, že konanie o odvolaní končí vydaním procesného alebo meritórneho rozhodnutia odvolacím súdom podľa § 218 – § 223 Občianskeho súdneho poriadku, a teda nové odvolacie konanie hoci aj v tej istej prvostupňovej veci nie je možné ani procesne a ani hmotnoprávne (vždy je predmetom prieskumu iné prvostupňové rozhodnutie, pozn.) považovať za pokračovanie skoršieho odvolacieho konania v tejto veci. Vzhľadom na uvedené tak nemožno prihliadnuť na tvrdenia sťažovateľa, ktorý napádané odvolacie konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 10 Co 301/2011 posudzuje ako pokračovanie už v minulosti v danej veci vedeného odvolacieho konania pod sp. zn. 10 Co 253/2010, a z tohto pohľadu vyhodnocuje aj ním namietané prieťahy v konaní, ktoré určuje ako súčet období nekonania krajského súdu v tomto skoršom odvolacom konaní a období nečinnosti v terajšom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 301/2011.

V rámci predbežného prerokovania veci ústavný súd najprv skúmal, či v súvislosti s napádaným odvolacím konaním vedeným krajským súdom pod sp. zn. 10 Co 301/2011 sťažovateľ využil všetky jemu dostupné prostriedky, ktoré v zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za účinné prostriedky nápravy namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

Špecifickosť sťažnosti podanej ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy totiž spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že za takýto účinný prostriedok nápravy, ktorého využitie predchádza podaniu sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, považuje sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi všeobecného súdu [podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“)]. V tejto súvislosti ústavný súd už viackrát rozhodol (napr. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), avšak ich využitím nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia označených práv.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) označeného zákona].

Ústavný súd z listu krajského súdu sp. zn. Spr 202/2013 zo 14. marca 2013 zistil, že sťažovateľ pre namietané prietahy v odvolacom konaní krajského súdu vedenom pod sp. zn. 10 Co 301/2011 sťažnosť na prietahy podľa zákona o súdoch predsedovi krajského súdu nepodal.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade nevyužitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo (sťažnosť na prietahy v konaní) podľa zákona o súdoch, je dôvodom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní pre jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o prikázaní krajskému súdu konať, ako aj rozhodnutie o priznaní finančného zadost'učinenia či úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2013